

# NAPREJ

**Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.**

## Sami priznajo, toda drugi še ne verujejo.

Da se je diktatura nad proletariatom v Rusiji lansko leto v gospodarski politiki nekoliko umaknila s svojim čisto komunističnim gospodarskim načelom, ie danes dejstvo. Umaknila se je v toliko, da je iz čisto komunistične zadržala v staro kapitalistično gospodarsko politiko. Tega umika pa se ni udeležila samo politična struja, marveč tudi strokovne organizacije. Ruski strokovni pokret se tega umika ni samo udeležil, temveč ga je tudi pospešil, to pa, ker ni bil zmožen voditi industrijsko produkcijo, prepuščeno mu od sovjetske vlade.

Tozadevne interesantne podatke podaja poročilo predsednika Vseruske strokovne zveze iz plenarne seje dne 17. februarja t. l. Poročilo pravi: »Ako si pomislimo, da sedanje gospodarske razmere silijo sovjetsko vlado, da upostavi stara kapitalistična načela, to pa zato, da se povzdigne narodno gospodarstvo, ie potrebno, da se tudi mi ter vsi industrijski obrati temu novemu kurzu prilagode. Upravi industrije ie potrebna sprememba oblike ter io ie tako urediti, da se bode začela produkcija in gospodarstvo razvijati. Mnenja sem, da se vsi obrati, ki so navezani na trgovska načela, preuredi tako, da ne bode naša glavna točka več uprava, marveč zaenkrat samo zastopstvo delavskih interesov. Če hočemo tržno konjunkturo hitreje izrabiti in upravo spraviti v pravi tir in od nje zahtevati popolno odgovornost, moramo pač priznati, da bode v sedanjem času zmožna tega le individualistična upravna oblika. Resnica je, da smo se mnogokrat prerekali o individualni ter kolektivni upravni obliki. Kriva ie bila temu naloga, katero smo si postavili, da se mora namreč delavstvo samo upravljati. To ie privedlo k zmešnjavi. Nismo upoštevali vprašanja vzgoje, kar ie nekaj popolnoma drugega, nego vprašanje obratne uprave; zmetali smo to vse v en lonec.

Posledica tega ie danes, da nam primanjkuje tozadevno izkušenih ljudi, kar ima za posledico propadanje narodnega gospodarstva. Industrijska uprava zavzema vedno slabjšo obliko, zato ni drugega izhoda, kakor da prepustimo industrijo individualni upravi. To bode najpametnejše in tudi najkoristnejše. Podjetnik naj prevzame popolno odgovornost za obratovanje, mi pa zastopstvo delavskih interesov. V industrijskih državah, tam kjer so strokovne organizacije pravno priznane, zastopniki delavskih interesov, v onih državah pa, kjer še tega ni, tam ie samoobsebi umljivo, da si ie treba strokovnim organizacijam priznanje šele priboriti, ker samo one so tiste, ki so upravičene zastopati gospodarske interese delavstva bodisi napram zasebnemu kapitalu ali pa državi.

Ako si pa pogledamo pri nas, vidimo, da prihajamo po navodilih, katere nam daje Moskovska strokovna internacionala, do bankrotstva in da smo primorani po štiriletni proletarski vladi uvesti zopet ona načela, proti katerim se ves zapadni proletarijat trezno in uspešno bori.

Da se izdajajo koncesije za razna reakcionarna dela, ie naravna kazen nepremišljenega naskoka. Vse to ie danes triumf diletantstva, kateri se nikdar tako neposredno ne maščuje, kakor baš v gospodarskem življenju. Ta izvajanja ie podpiral tudi Ljening na zadnjem Vseruskem kovinarskem kongresu dne 6. marca t. l. in pristavil, da nezadostuje onemu, kateri hoče prevzeti odgovorno mesto v kakšni industrijski panogi, samo članska knjižica komunistične stranke, marveč znanje, sposobnost in volja so faktorji plodonosnega gospodarstva. Remedure ie potrebno, ustaviti se mora nastavljanje nesposobnih ljudi na odgovorna mesta, protežiranje nesposobnih komunistično mislečih ljudi mora prenehati. Res ie, da ie marsikateri boritelj za komunistično idejo sedel zaradi nje v zaporih, ali s tem še ni rečeno, da ie sedaj, ko se bori proletarijat za zadnji kos pravice, upravičen vsled svoje nesposobnosti uničevati narodno gospodarstvo.

Naše delo bo le tedaj koristno, ko bomo delavce vzgajali, po vzgoji pa še preizkusili ali so sposobni ali ne. Pričakovati tega seveda še ne smemo v enem mesecu, niti v enem letu.

Danes, ko se zopet dovoljuje staremu kapitalističnemu režimu svobodno gibanje, danes, ko prihaja industrija zopet v roke tujega kapitalizma, ie naša sveta dolžnost, da ukrenemo vendar nekaj, kar naj koristi proletariatu, in to ie, da si izvojujemo zakonito dovoljenje kontrole nad obrati in produkcijo. Ako pa tudi tega ne moremo izvršiti, ie s tem rečeno, da še nismo zmožni vladati nad kapitalom, ali pa da strokovne organizacije vkljub temu, da so bile v tesni zvezi z vlado, niso bile zmožne priboriti si tehnično in trgovsko izobraženih ljudi.

Naša načela so postala usodepolna, ugodne prilike, ko smo imeli vso moč še v svojih rokah, nismo znali izrabiti. Danes pa po štirih letih samovlade, morajo pa strokovne organizacije priznavati tujemu podjetniku popolno samoodgovornost produkcije. Žalostno, toda resnično.

S temi besedami ie končal mož, kateri pozna razvoj ruskega gibanja. Priznal ie nesposobnost ruskega komunizma, a vkljub temu so še osebe, ki pravijo, z mrzlim orožjem se bo rešil proletarijat iz krempljev kapitalizma. Ni res, orožje ie mrtvo in more le uničevati. Rešitev proletariata ie le v delu.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

**SODRUGI, UDELEŽITE SE POLNOŠTEVILNO 6. AVGUSTA I. VSEDELAVSKEGA ZLETA V CELJU.**

### SHOD KOVINARJEV CELJSKE DRŽAVNE CINKARNE.

V nedeljo, 23. julija t. l. se ie vršil kovinarski shod delavcev državne cinkarne. Zakon o zaščiti delavstva ie sohr. Hrastnik v dvehurnem predavanju natančno razložil od točke do točke. Sodrugi Holcinger ie povdarjal, da so vsi zakoni in paragrafi, če so za delavstvo še tako dobri in ugodni, mrtvi in bodo ostali le na papirju, dokler jih delavstvo s svojimi stanovskimi organizacijami ne podpre in oživi. Delavstvo jih bode moralo potom svojih močnih organizacij spraviti v življenje in gledati, da se bode natančno izpolnjevali. Kajti vsak paragraf ie že po svoji obliki tako zavil, da ga vsak posamezni delavec ne more tako razumeti, kakor bi ga moral. Kapitalisti ga pa ne bodo hoteli razumeti v prid delavstva, če ne boste imeli trdne in disciplinirane organizacije. Govor ie bil nato še o pravilniku, bolniškem podpornem skladu, volitvah zaupnikov in drugih lokalnih razmerah.

Gosp. predstojnik Baebler ie prepoval nabiti v tovarni razglas o shodu, ker ga ie bilo gotovo strah, da bi delavstvo državne cinkarne prenatanko spoznalo ta zakon. Zato g. Baeblerju povejmo, da bo imel v najkrajšem času vsak posamezni delavec, v obliki brošure z natančnimi pojasnili ta zakon v žepu. Po dobri udeležbi, pozornosti in stvarnih medklicah moremo konstatirati, da se ie delavstvo v državni cinkarni vendar enkrat zbudilo iz svojega spanja, ker vidi, da brez organizacije ni uspehov.

Sodrugi iz cinkarne, glave kvišku! Vi ste, ki vzdržujete obrat, a ne vaše pijavke, katere vam vaše že pred leti pridobljene ugodnosti trgajo iz rok. Kličemo vam: delaj, delaj in še enkrat delaj; na drugi strani pa zahtevaj, zahtevaj in še enkrat odločno zahtevaj! To se pravi, delaj v tovarni osem ur pošteno, kakor da bi bila tovarna tvoja last, delaj za svoje strokovne in politične organizacije z vso svojo zmožnostjo in energijo, delaj pa tudi za kulturne in izobraževalne organizacije, da jih spraviš na višek današnjih potreb. Zahtevaj za svoje pošteno delo pošteno plačilo, da lahko preživiš, sebe in svojo družino človeka vredno. Nikdar pa ne prosi s povešeno glavo. Zahtevaj od svojih strokovnih in političnih organizacij, da ti daio pametne nasvete in navodila, da se bodeš vedel po njih ravhati. Od izobraževalnih društev pa energično zahtevaj, da ti tvoje otroke bolje izobrazijo, kakor si sam izobražen; kajti le v izobrazbi ie naša bodočnost.

Sodrugi, na svidenje v najkrajšem času!

## NARODNA SKUPŠČINA.

26. julija. Debatu o proračunu zunanjega ministrstva. Precej je učinkoval govor Joce Jovanovića (bivšega poslanika). Novega sicer ni povedal nič, a osvetlil je naše razmerje z zunanjim svetom dokaj jasneje nego zunanji minister. Zagovarjal pa je tega, češ, da minister pač ne sme vsega povedati kar ve. Ker odloča tako o najvažnejših vprašanjih le prav ozek krog mož. so hibe skoro neizogibne. Zato je muno, da se osnuje posebni skupščinski odsek za zunanje zadeve, ki naj bo o vsem poučen, in ki bo mogel preprečiti vsaj največje pogoške. Izjavil se je nadalje za javno diplomacijo. — Ne smemo pozabiti, da je Jovanović sam diplomat, gotovo je bela vrana med diplomati, ki so po vrsti proti skupščinskemu odboru za zunanje stvari in proti javnosti. Koliko so se borili baš naši poslanci takrat, ko je šlo za ustavo, da bi dobili v parlamentu takšen odsek, na zviti diplomatije so znali preprečiti to našo upravičeno zahtevo.

Govoril je potem tudi posl. Hohnjec, posl. Brandtner o koroških Slovencih, poslanec sohr. Etb. Kristan pa je opozarjal na nevarnost zveze z Rumunijo, ki mora priti prej ali slej v konflikt z Rusijo zaradi Besarabije.

Popoldne je republikanski posl. Gjonović kritiziral dejstvo, da so v zunanji službi samo Srbi in še to le radikali. Želi, da se približamo Rusiji. Demokrat Radovič je pojasnjeval izgubo Wilsonove črte in zvrčala glavno krivdo na naše delegate dr. Rybafa, dr. Trumbića in dr. Žolgerja, ki da so zamudili najugodnejšo priliko. — Proračun zunanjega ministrstva je bil nato sprejet.

Na večerni seji je bil na dnevnem redu in bil tudi že sprejet proračun finančnega ministrstva. Škandalozno razmerje je konstatiral posl. Lazić, ki je povedal, da je v Bosni in Hercegovini skoro dvakrat toliko davčnih eksekutorjev, kakor je tam učiteljev.

## Politične vesti.

+ **Nasilje.** Zakon o zavarovanju delavcev uvaša paritetno zastopstvo delavcev in delodajalcev v socialno zavarovalnih zavodih. Že to zakonito določilo samo je nasilje nad delavnim ljudstvom. Toda, dr. Žerjavu in njegovi okolici še ni dovelj. Ker jim je nasilje, krivičnost in protizakonitost edina možna pot, da si podaljšajo politično življenje, zato so z brezprimernim cinizmom stopili še korak naprej v gaženju in teptanju delavskih pravic. — Delavec, ki nosi sam vsa bremena socialnega zavarovanja, delavec, ki je v prvi vrsti interesiran, kako posluhejo ti zavodi, ta je potisnjen nasilno v manjšino in na njegovo mesto stopajo eksponenti, demokratske klike. — Delavska zbornica je bila pozvana po pokrajinski upravi za Slovenijo, da predlaga člane prvega ravnateljstva okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki naj šteje 16 članov. Dočim pa je ministrstvo v polnem obsegu uvaževalo predloge trgovske zbornice in seveda tudi Zveze industrijcev, je izpremenilo in po svoje prikrojilo predlog Delavske zbornice. Pa ne le to. Po predlogu šefa oddelka za socialno politiko Ribnikarja je imenovalo ministrstvo v ravnateljstvo Ribnikarja kot sedemnajstega člana. S tem činom je kršeno paritetno zastopstvo, s tem odlokom je kronano demokratsko nasilje. — Ne pozabljajmo pa, da pomagajo s tem postavljati enotno fronto delavstva. Organizacije se večajo in ko bo čla najvišja, bo delavska fronta

tako enotna, da bo strla to nasilje, zlomila to krivico in obračunala z nasilneži.

+ **Po Baikansko.** V laži - demokratičnih državah, kakor je n. pr. naša država Jugoslavija, ne sme v političnem življenju oživeti nobena opozicija, ki bi s svojim delom skušala omajati temelj lažne demokracije, ki prevladuje in tlači ubogo ljudstvo. V caristični Avstriji je bilo v takih slučajih dobro poskrbljeno in naša Jugoslavija je pač njen pravni dedič. Če si bil v opoziciji, so te takoj vpisali v črne bukve z znamenjem P. V., kar pomeni politično nezanesljiv. Isto prakticirajo danes pri nas. V skrajni sili, da ohrani vlada moč tudi za vbodoče, je odprla svojo črno knjigo in začela vpisovati posameznike od opozicije vanjo. Ljubljanska pošta bo najbrže med prvimi, ki bo imela nalogo iztrebiti iz službe pristaše današnjih opozicijskih strank, ker so po mnenju državotvorcev P. V., to je politično nezanesljivi. Če se to res zgodi, tedaj lahko pričakujemo cele ekspedicije uslužbencev na cesto. To je »demokracija« in »država« koristno dejanje.

+ **V Atenah** je grška vlada aretirala vse urednike komunističnega glasila »Rizospastis« ter jih obtožila veleizdajstva. Vlada dela iz komunistov s prozornim namenom mučenike, da na ta način izigrava komuniste in socialiste. Položaj delovnega ljudstva pa seveda trpi vsled razdvajenosti.

+ **Koroško delavstvo** je stopilo 22. t. m. v splošno stavko, ker niso delodajalci ugodili zahtevam Strokovne komisije po povišanju plač delavcem vseh strok. Upajo na delodajalce kakor tudi delavci, da bo prišlo že danes do sporazuma.

+ **Komunisti v okolici Dunajskega Novega mesta** so znatno nazadovali pri volitvah v obratne svete. Tako na primer so dobili socialisti 72 glasov, komunisti pa samo 10. Med delavce prodira spoznanje, da je bila komunistična taktika nepravilna. Ker ni načelnih razlik, se vračajo k treznemu in vztrajnemu organizatoričnemu delu.

+ **Dunajski urad** za pobijanje oderuštva je nastopil na vzpodbudo socialistov zelo energično proti oderuhom, predvsem proti nekom in mesariem.

+ **V praških političnih krogih** razpravljajo prav resno o razpustu komunistične stranke, ki bi jo na jugoslovanski način postavili izven zakona. »Pravo Lidu« povdaria, da ne pada socialistom niti najmanj v glavo, da bi glasovali za tak izjemni zakon, ki krši načela demokracije.

+ **»Pravo Lidu«** poroča, da so naslovili posestniki čeških premožnikov na delavstvo ultimatum, ne da bi se prej posvetovali z zastopniki rudarskih organizacij. V tem ultimatu zahtevajo, naj delavstvo do 10. avgusta sporoči, če je volino v sobotah delati namesto šest, osem ur, obenem pa če je volino, da se razdeli delovni čas v dve dnevni (šihite). V slučaju, da delavstvo ni volino ugoditi njihovim zahtevam, naznanjajo, da preneha veljati kolektivnega dogovora s prvim avgustom. Nesramnost kapitalistov presega v resnici že vse meje!

+ **V Berlinu** zborujejo pod predstvom Čičerina zastopniki sovjetske diplomacije, ki pretresajo vprašanje reorganizacije sovjetske diplomacije. Čičerin je na tej konferenci povdarial, da je izprevidel v Genovi in v Haagu, da sovjetska vlada ne razpolaga z zadostnim številom diplomatov po poklicu. Dobrovoljski, bivši direktor ministrstva za zunanje zadeve pod Sazonovom je prevzel nalogo, nagovoriti člane bivšega diplomatskega osobja, naj

stopijo v sovjetsko službo. Dobrovoljski je bil prvi diplomat kapitalističnega režima, ki je priznal sovjetski režim l. 1917.

+ **V Altoni pri Hamburgu** so odkrili monarhistično organizacijo »Die rächende Hand«, katere glavni namen je bil, vreči nemško republiko ter upostaviti monarhijo. Udeleženi je precejšnje število ruskih carističnih častnikov, ki so se udeležili tudi Kappovega puča.

+ **Na Bavarskem** se bavijo z mislijo katoliške kraljevine, ki bi se priključila Tirolski. Inozemci beže iz bavarskih kopalnic in letovišč, ker se boje krvavih nemirov. Spor se bo sicer predložil državnemu sodišču, vendar ne upajo v uspeh. Socialisti se pripravljajo proti monarhističnim nakanam z generalno stavko. Posebna socialistična konferenca je izdala proglas, v katerem se izjavlja, da podpira z vsemi svojimi močmi stališče berlinske vlade. Proglas pravi, naj bo republikansko prebivalstvo Bavarske pripravljeno na vse možnosti.

+ **Proti vojni** bodo 30. t. m. v več kot dvesto mestih Nemčije velike demonstracije povodom osemletnice proglastitve svetovne vojne. Vršile se bodo z geslom: »Nikoli več vojne!«

+ **Pariški časopisi** poročajo, da je sklenila Zveza narodov porazdeliti 15.000 Rusov, ki bivajo sedaj v Carigradu, na Bolgarijo, Rumunijo in — Jugoslavijo. Kakor da že nismo čez glavo siti Wranglovcev, ki odiedajo kruh našim ljudem! Kravavo potrebno je, da bo proti temu nasilju nastopilo naše delovno ljudstvo!

+ **Bratring** je poslal moskovski sovjetski vladi brzojavko v imenu vseh švedskih socialnih demokratov, v kateri protestira proti smrtni obsodbi, izrečeni proti socialnim revolucionarjem.

+ **Zveza narodov** je odobrila mandat Francije nad Sirijo in mandat Anglije nad Palestino.

+ **Mornarski urad v Washingtonu** obavlja uradno, da bo 40 državnih parnikov pričelo uvažati angleški premog, katerega so že naročili 500.000 ton. Mesečno ga bodo mogli ukrcati 300.000 ton. Z angleškim premožom mislijo zaječiti vedno močnejše pomanjkanje premoga zaradi rudarske stavke.

+ **Delavci v Mehiki** pod zaščito **dobrega zakona.** Chihuahua City, Mehika, 8. julija. Legislatura države Civave je sprejela zakon za delavce, katerega delodajalci in trgovske zbornice ljuto napadajo. Zakon, ki stopi takoj v veljavo, določa, da mora delodajalec dati delavcem dobre delovne pogoje in v slučaju smrtnih poškodb delavca pri delu mora skrbeti za delavčovo družino in plačati visoko posmrtnino: v slučaju bolezni delavca mora delodajalec plačati zdravniške stroške, v slučaju smrti pa pogrebniške. Možje in žene, ki opravljajo enako delo, morajo prejemati enako mezdo. Vsi delavci morajo dobiti enkrat v letu enomesečne počitnice s plačo. Delodajalec ne sme odsloviti delavca brez zakonitega vzroka; ako ga odslovi, mu mora plačati mezdo, dokler delavec ne dobi drugega dela. Hišni gospodarji ne smejo žaliti svojih uslužbencev s surovo besedo. To je v Mehiki, v Jugoslaviji pa je vse kaj drugače! V Jugoslaviji ni mogoče delavcu po današnjem sistemu zagotoviti dobrih delovnih pogojev. V slučaju smrtnih poškodb, odločujoči sodijo, da je ponesrečenec sam kriv nesreči in nima pravice na nič. V slučaju naravne smrti ni za delavca nobenih ugodnosti. V slučaju bolezni imamo institucije, v katere vplačuje delavec sam, pa še od teh ne more pričakovati primerno zdravljenje, ker je priprost delavec. Da bi

pri nas plačal vse stroške delodajalec, to bi bilo kričanja, in uprli bi se temu ne samo delodajalci, marveč tudi vladni reakcionarci, ker bi bili s tem prizadeti. Enakopravnost moža in žene pri zaslužku, če delata enako delo, na to soloh v naši državi ni mogoče misliti, ker je po mislih današnjega lažidemokratizma ženska suženj. Kar se tiče enomesečnega plačanega dopusta po enoletnem delu, smo tudi še zelo daleč. Buržoazija je mnenja: delavec ne rabi počitnic, da spočije svoje trudno telo po napornem in dolgem delu. Gospoda prizna samo sebi počitnice in jih zna prav dobro izrabiti.

+ V Londonu so 25. t. m. otvorili internacionalni mirovni kongres, na katerem je zastopanih 20 narodov s 500 delegati. Angleški prosvetni minister Fischer je povdarjal, da mora prenehati enkrat za vselej delitev sveta v zmagovalce in premagance. Zahteval je, da morajo že letos sprejeti Nemčijo v Zvezo narodov. Lafontaine, ki je bil izvoljen za predsednika kongresa, je izpregovoril o vojnih žrtvah ter naglaševal potrebo, naj bi vsi narodi prispevali za pomoč vojnim sirotam. Kongres je že sestavil štiri komisije za razpravljanje različnih perečih vprašanj.

+ Proletarska solidarnost. Vkljub raznim težavam, izmed katerih je najvažnejša brezposelnost v Londonu, zaradi katere trpi 1.371.600 delavcev, so ti delavci soglasno sklenili, da ne bodo nakladali premoga na ameriške parnike. Vsled tega Amerika ne more dobiti premoga v Angliji, zato pa se je že obrnila na Avstralijo, kjer pa ji bodo delavci najbrž isto povedali. Angleški delavci so s tem svojim dejanjem pokazali, da vedo ceniti velikanško stavko svojih ameriških tovarišev.

## Dnevne vesti.

### Ljubljana.

Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev ima nujno sejo širšega odbora 28. t. m. (v petek) ob 20. uri v običajnem lokalu. Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnje seje širšega odbora, važna poročila predsedstva in čitanje doslihih vlog. Vsi delegati se naprošajo, da se seje brezpogojno udeležijo. — Predsedstvo.

Zavarovanje privatnih paviljonov in razstavnega blaga na sejskem prostoru Ljubljanskega velesejstva proti požaru in proti vlomom. Vsi lastniki privatnih paviljonov na sejskem prostoru so primorani zavarovati svoj paviljon proti požaru. Zavarovanje preskrbi na željo tudi sejski nad pri koncernu zavarovalnih družb, katerega vodilna družba za Ljubljanski velesejmenj je Zavarovalna zadruga Croatia, podružnica v Ljubljani. Onim razstavljalcem, kateri razstavijo svoje predmete v zgradbah, ki so last Ljubljanskega velesejstva, je zavarovanje njihovih blaga dano na prosto, vendar jim pa isto toplo priporočamo.

I. redni občni zbor Ljubljanskega velesejstva se vrši v ponedeljek, dne 31. julija ob 10. uri dopolne v sejni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prepeljava gnoja. Ker je v dnevih sokolskega zleta od 11. do 15. avgusta 1922 in velesejma od 2. do 12. septembra 1922 pričakovati velikega dohoda tujcev, odreja mestni fizikat, da je izpraznenje greznice in prepeljavo gnoja v teh dneh prepovedana. Hišni gospodarji se opozarjajo, da skrbijo za ozirom na to prepoved za pravočasno izpraznitev greznice in prepeljavo gnoja.

Tedenski zdravstveni izkaz. V tednu od 16. do 22. t. m. je bilo v Ljubljani rojenih 22 oseb (od teh 2 mrtvorojena). Umrlo pa je 25 oseb (od teh za jetiko 4).

Vsi zdravniki se ponovno opozarjajo na velevažni občni zbor slov. zdravniškega društva v Ljubljani, ki se vrši dne 27. t. m. ob 17. uri v magistratni posvetovalnici.

### Celje.

Papagal »Nove dobe«. »Jugoslavija« je bila sedaj mirna. Ker pa NSS podpira rogovilenje lažidemokratov, si šteje »Jugoslavija« v dolžnost posnemati bojevanje »Nove dobe«. — Jasno. Mi ne brani-

mo nemškega nacionalizma, ampak pobijamo pobalinsko izzivanje »narodno-napredne večine«. Čudimo se dopisniku »Jugoslavije«, ki je znan kot objektivni človek, da je postal podoben papagaju, ki vse posnema. Vsakemu mora biti svobodno gibanje dovoljeno. Nemci ravno tako ne radi nosijo polena, kot so jih nosili bivši »tlačani«. Čudno je, da teh izkušnja ni izučila. Ali ne vedo, kaj je teror rodil? Pika z »Jugoslavijo«.

Kisle kumare »Nove Dobe«. Kislih kumar so se najedli, ker sicer si ne moremo tolmačiti tako jalov zagovor nacionalističnih grehov državotvornih elementov v »Novi Dobi«. Zadnje tedne so začeli nacionalistični obsenčenci od JDS v raiskem -objemu z NSS živahno protinemško gonjo. Jasno je, da so ti gospodje organizirali fašizem, ki pretepa vsakogar, kdor ni oblečen v obleko »napredno-narodne večine«. Ne vemo čemu ste zamolčali nočne dogodke v parku 18. t. m. Seveda v javnem interesu. Revolverji so se iskrihi: plod vaše vzgoje. Policija vam bo te čednosti lahko potrdila in mi vas bomo razgaljevali, ker ste vi tisti, ki ste pričeli, potem se pa skrivate za lažiljubezen do domovine. Lep je tisti utrinek v »Napreju« in za vas umerjen: Mali ropar si priveže na obraz masko, iz črnega platna, veliki ropar si pa natakne masko patriotizma. Zaradi Koroške pa nikar ne tožite. Dvakrat smo vam povedali, kaj delajo tam slovenski politiki. Krivica bi bila, če bi ne smeli Nemci zahtevati pravic in vsako nasilje bomo preprečili, ker ga ravno tako občutijo, kakor smo ga mi leta 1908. Junkerjev a la Westen ne napadate. Branite jih. V oči bodejo le nemški proletarci, ki vas bodo pri prihodnjih volitvah zakopali v star koš. Za te so vam pač dobri fašisti, katere skrivate javnosti, na tainem jih pa organizirate. — Bič nacionalnih napetnežev.

### Maribor.

Gotovo se spominjate, kako je bil »Tabor« pred kratkim hud na socialiste, ki trdijo, da pripravlja buržoazija nove vojne. Ne, noben misleči buržuj ne želi vojne, je pisal takrat »Tabor«. Zdaj pa berite v njegovem torkovem uvodniku dokaze, da »Taborovi« uredniki ne spadajo k misleči buržoaziji. Pustili so namreč proti Italijanom pasirati takšne stavke, kakor je naslednji: »Jugoslovanski meči bodo zadostovali, da vam izprašimo hlače in izženemo iz Caporetta dol na skrajni jug.« Ja, če vidite »Taborovo« redakcijo, kako črno brusi svoja peresa ob jugoslovanske meče, pa vam že mine korajža!

Socialistični večini ozir. županu bere »Naprej« levite, vzklika navdušeno »Tabor«, ker smo v eni zadnjih vestic zapisali, naj bi se občina bolj brigala za grinjino na trgu in pri stanovanjih. Ne bo čisto tako, kakor si ljubi »Tabor« predstavlja. Če smo rekli, da bi bila revizija stanovanjskih in tržnih cen na mestu, smo to naslovili na ves mestni svet, da jo izvede, ker je to naloga celotnega občinskega zastopa, ne pa samo socialističnega. Če bi hoteli koga pri tem določno napadati, bi rajši rekli: Krivdo nepopolnih razmer nosi predvsem lažidemokratska klika, ki ima v Belgradu vlado v rokah, pa ničesar iz lastne iniciative ne stori za občine, kvečjemu, da jih iz lastne iniciative tlači v blato (kdo je ubil občinska sodišča?), lažidemokratska klika, ki ima v mariborskem mestnem svetu desetorico zastopnikov, ki pa niso sposobni odpreti ust za pozitivne sanacijske predloge. Ta klika je bila izvoljena za

delo, pa igra le leno opozicijo, ogromno delo in odgovornost pa vali na ramena enega dela komunalnih svetnikov. Kjer smo socialisti v opoziciji, tam še vedno gradimo in rušimo le gnilobo — tega nam nemisleči »Taborovi« buržuji seveda ne smejo priznati — tako si predstavljamo mi načelo zdrave opozicije. Po tem načelu bi bila dolžnost tudi mariborskega liberalizma, da se poprime dela, ne pa da uganja v svojem trobilu smešne politične otročarije. Ampak delo vam ne diši, kaj? Menda vam je preveč znano, da odirači na trgu in po stanovanjih ne morejo biti socialisti, temveč ljudje vaše branže, kaj? Vseeno, ko pride do obračuna s temi odirači, bomo obračunali tudi z vašo nezmožno lenobo.

### Iz strok. gibanja.

Štrajk v Belovaru. V tovarni »Smev«, kakor tudi v tamkajšnjem paromlinu se nahaja čez 230 delavcev. Štrajk traja že 6 tednov in je popolen. Do sedaj ni bilo stavkokazov, nakar opozarjamo kovinarje in mlinarje Slovenije, da nihče za časa stavke ne potuje v Belovar, ker bi s tem škodoval ondotnemu delavstvu, ki se nahaja v boju za eksistenčni obstoj.

### Vestnik Svobode.

Članom vseh socialističnih organizacij v Ljubljani! Pozivljamo člane vseh socialističnih organizacij, da se polnoštevilno udeležijo predavanja s. A. Cerkenika »Abstinenca in socialistični svetovni nazor«, ki se bo vršilo v petek 28. t. m. točno ob pol 8. zvečer v magistratni dvorani. Predavanje bo za ljubljansko delavstvo nekaj popolnoma novega in bo pokazalo marsikaj zanimivega. Vsakomur bo dana prosta diskusija. Predavanje priredi ljubljanska podružnica »Svobode«.

= V kratkem dobimo nove desetdinarske bankovce, ki so bili izdelani v Ameriki. Dosedanji desetdinarski bankovci pa ostanejo še v veljavi. Tako bomo imeli kar tri vrste desetdinarskih bankovcev, ob enem. Obetajo nam tudi nove poštne znamke.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 78.50 Din, 1 lira 3.66 Din, 100 avstrijskih kron pa 30 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.70 švicarskih frankov.

### Dopisi.

Jesenice. Slučajno mi je prišla v roke 29. številka »Delavskih Novic«. Sodrug me je opomnil na članek z Jesenic, s podpisom »Jeseniški proletarec«. Člankar se bavi z občinskimi volitvami, predvsem pa napada — kakor mali kužek za plotom — tukajšnjo kraj. pol. organizacijo radi tega, ker je v smislu organ. pravilnika demagogom na listi SSJ kandidirati nemogoče. In prav je tako. Ti demagogi ne znajo drugega nego napadati, kritizirati in razdirati. Ako pa vprašam takega velerazdirača kaj hoče, kako si on to ali ono misli, ti pa obstoji nepremično, kakor »Lotova žena«, ne spravi niti besedice iz sebe, kar je ob sebi umevno, ker v resnici ne ve, kaj hoče. — Člankar pravi, da socialisti že dva meseca letajo, da bi dobili potrebno število kandidatov. Morda bo že več nego dva meseca, kar smo storili prve korake glede volitev. S tem, da smo šli takoj na delo med volilce glede informacij za skupno delo, smo pač pokazali, da nam je gospodarstvo in sploh uprava občine mar, torej ravno nasprotno, kar trdi člankar, ki piše, da nam je deveta

briga. Gotovo je mislil, kar velja zanj, velja tudi za druge. Če pa smo vsakega, ki pride v poštev kot kandidat, vprašali, je pa menda naša dolžnost in vsakdo to razume, samo člankar »Delavskih Novic« ne. Sistema, kakor so ga imeli nekateri njegove sorte ob priliki bivših občinskih volitev, se mi ne poslužujemo, kar je zopet dokaz, da delamo odkrito. Oni so namreč kar napisali na listo kandidate, ko pa je bilo treba lastnoročnih podpisov, so se pa kandidatje kujali; tedaj je bilo treba krpiti listo, da je končno izgledala, kakor »turška fana«. Ako je mogoče njega tudi kdo od zaupnikov vprašal glede kandidature, ni to nič napačnega, je pač sodil, da ima več smisla za enotnost in za koristi proletarske občine. Da pa se nekateri pravega dela in posebno enotnosti bojijo, so pa pokazali s tem, da so, čim so zaslutili, hitro začeli svoje razdiralno delo: začeli so napadati vse, ki so hoteli kandidirati — seveda predvsem tiste, pri katerih so upali, da kaj opravijo. Nagovarjali so jih, da naj nikar ne kandidirajo, da bi

bilo lažje in da je lepše izgledalo, so začeli agitirati za »neodvisno listo«. V tem se zrcali vsa njihova zavednost in »globoka« želja za enotno fronto proletariata. To je tista njihova razredna zavest. Kdor namenoma razbija delavske vrste, ta vedoma pomaga buržoaziji: Delavstvo to si zapomni! Ultrakomunist namiguje, da smo nekaj skrivali pred kandidati. Demagog ve prav dobro, da je bil vsak kandidat obveščen takoj, da bo skupni sestanek, kjer se bomo o vsem še pomenili. Tudi to je vedel, da pravilnik zahteva, da bodi vsak kandidat politično organiziran. To vse je vedel, pa vseeno resnico zavija, ker nima nikakega prepričanja, najmanj pa socialističnega. Zato se tudi organizirati neče. Elementi take baze imajo sicer vedno polna usta socializma in komunizma, ali če je pa treba to tudi dejansko pokazati, je pa njihova zavednost — fuč. Ej družo, poznamo se! Prepričan bodi, da bo tudi delavstvo spoznalo in prej ali slej s takimi ljudmi obračunalo. Glede besede »patriot«, ki jo podtikaš nam, ti pa sve-

tujem, da se najprej informiraš, kaj beseda pomeni. — Nadalje napada in se jezi na s. Bernota. Razumljivo, kajti resnica v oči bode. Pa naj se le pomiri. S. Bernot bo še prišel na Jesenice, ker še ni nikdar rekel, da ne bo prišel, ako ga je klicalo pol. organizirano delavstvo. Značilno pri vsem je to, da so začeli ravno levičarji — (res le samo nekateri) potom D. N. hujskati tik pred volitvami. Pa bodo zopet rekli, da delajo socialisti tako in da so oni vsega krivi. Ali je to nevednost, ali hudobnost? Delavstvo premišluj! H koncu bi še svetoval piscu: kadar bo zopet z velikim trdom zmrcvaril kaj za časopis, naj ne kokodajsko kakor kura, če znese jajce; kajti jaz bi bil na članek lahko odgovoril, predno je izšel, ker ga je eden njegovih napovedoval, kakor Janez Krstnik prihod Odrešenika. Toliko za danes. — Jeseniški proletarec.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).  
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.  
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

## PEKATETE.

Testenine tudi same makarone tovarne Žnidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica, so najboljše, dobe se povsod.

Zaloga: R. Bunc in drug, Ljubljana-Celje-Maribor.

**RUPERT JEGLITSCH** **FRANZ FRANCESCHA NASLEDNIK**  
trgovina železnine in zaloga ribarskega orodja  
Gospodska ulica 11. **MARIBOR** Gospodska ulica 11.

## NAKUPOVALNA ZADRUGA

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Uvoz

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki  
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko  
blago, spirituose, mast, slanina, mesni  
izdelki.

Izvoz

Telefon 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.  
Čekovni račun št. 10.473.

## Telovadne potrebščine

za člane, članice in naraščajoče,  
kakor tudi suknjo za kroj  
priporoča trdka

**A. & E. Skaberné**  
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

## Perfekten stenograf in strojepisec

(event. tudi ženska moč) se išče.  
Nastop takoj. Dobra slovenščina  
predpogoj. Samo pismene ponudbe s pogoji sprejema uprava  
„Naprej-a“.

## The „OLIVER“ najboljši in najcenejši pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: **IVAN GAJŠEK**,  
papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

## Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročivom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.